

HRICKO

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 107-108 - LISTOPAD 2013.

ISSN 1821-3758

9 771821 375004

Dragi Hrckovci!

Vjerojatno i vas, kao i mene, svaki mjesec u godini na nešto asocira. Moje asocijacije su sljedeće (listopad ostavljam za kraj): siječanj - zima, veljača - ljubav, ožujak - proljeće, travanj - vjetar, svibanj - šarenilo, lipanj - kraj škole, srpanj - ljetno, kolovoz - Dužijanca, rujan - škola, studeni - opet zima i prosinac - naravno Božić.

A listopad, osim što mnoge podsjeti na jesen, svakako je i u znaku knjige i vas, dragi moji. Zašto u znaku knjige, pročitajte u Kutku za stiholjupce, a zbog čega je posvećen vama, u Temi broja. Ništa nije toliko lijepo i originalno, nego kada nam o nekim događajima pišete upravo vi. Zato vas i pozivam da pišete Hrcku, i to ne samo kada to od vas traže vaše učiteljice, već kad god imate volju i želju da vam se sastavi pojave na «Hrckovim» stranicama. U tijeku su i Dani Balinta Vujkova, o kojima, na žalost, nismo mogli pisati u ovom broju, ali ćemo vas o njima svakako detaljno izvijestiti u sljedećem «Hrcku». Do tada, uživajte u svom podlisku i još jednom - PIŠITE NAM!

I. P. S.

Iz sadržaja izdvajamo:

Hrckoviškolarci u Dječjem tjednu.....4-5-6

Dječja drama ima budućnost.....7

Proslavili smo 100. rođendan Alekse Kokića.....8

Zašto pomičeno sat?.....16-17

Moja klupica.....18

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«

Urednica izdanja: Ivana Petrekanić-Sič

Suradnici: Bernadica Ivanković, Katarina Čeliković, Ana Čavrgov, Marina Piuković, Vesna Huska, Zoltan Sič, Ivan Andrašić i Vladan Čutura

Lektorica: Katarina Vasiljčuk

Korektor: Mirko Kopunović

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Obrada slika: Nada Sudarević

E-mail: hrhrcko@gmail.com

Hrcko izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

U tijeku Dani Balinta Vujkova

U Velikom tjednu smo, što se tiče knjige na hrvatskom jeziku u Vojvodini, točnije u tijeku su Dani Balinta Vujkova, dani hrvatske knjige i riječi koji se ove godine održavaju dvanaesti put. Jučer je bila i manifestacija za vas draga djeco. Održan je program «Narodna književnost u školi». Bilo je veoma lijepo, gledali smo predstave, a promovirana je i nova knjiga Balinta Vujkova, točnije strip «Poplašeno jaje».

No, o ovome više čitajte u sljedećem broju «Hrcka», tada očekujte i slike s ovih dragih nam događaja.

B. I.

Hrckovi detektivi

Hrcko vam je ponovno pripremio jedno zanimljivo pitanje. Naravno, odgovor se krije na jednoj od stranica podliska, ali, siguran sam da vam mogu pomoći i vaši stariji ukućani. Pitajte ih, ali da bi ste bili sto posto sigurni da je točno to što će vam reći, stavite na svoje glavice detektivske kapice, uvećalo u ruku, i potražite odgovor na sljedeće pitanje: »Kada počinje zimsko računanje vremena?«.

Odgovor pošaljite na adresu: NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, s naznakom: Za »Hrckovog detektiva«.

Zaslužene darove dobit će 10 sretnih dobitnika!

Očekujem vaša pisma!

Hrcko

Kupon za Hrckove detektive!

Točan odgovor je: _____

Ime i prezime: _____

Škola i razred: _____

Adresa: _____

Mjesto: _____

Nagrađeni detektivi

Je li urodila plodom mala kritika iz prošlog broja, kada je svega vas sedmero pisalo Hrcku, ili ste sada u punoj radnoj snazi budući da škola uveliko traje? U svakom slučaju, sada smo jako zadovoljni s brojem vaših pisama i gotovo svim točnim odgovorima. Samo tako nastavite, jer vas Hrcko i dalje nagrađuje i željno čeka vaše kupone. Što se tiče točnog odgovora na pitanje iz prošlog broja, on glasi - **MARIJA PETKOVIĆ-BISER**.

Dobitnici nagrade su:

1. Milan Šefer, IV. a, OŠ »M. Gubec«, D. Tavankut
2. David Mačković, I. h, OŠ »M. Vuković«, Subotica

3. Mirna Patarić, VI. b, OŠ »22. oktobar«, B. Monoštor
4. Mario Romak, II. b, OŠ »V. Nazor«, Đurđin
5. Andrej Mihaljev, II. b, OŠ »I. G. Kovačić«, Sonta
6. Anđela Augustinov, I., OŠ »A. Šantić«, Vajska
7. Nevena Kujundžić, II. b, OŠ »I. Milutinović«, Subotica
8. Matija Šeremet, IV. 1, OŠ »B. Radičević«, Šid
9. Ante Vuković, I. a, OŠ »M. Gubec«, D. Tavankut
10. Lea Vojnić Purčar, vrtić »M. Petković-Sunčica«, Subotica

Nagrađenima od srca čestitam!

Hrcko

Hrckovi školarci u Dječjem tjednu

Kao što svi vrtićanci i školarci znaju, prošli je tjedan, kao prvi puni tjedan u listopadu, bio posvećen djeci. Od ponedjeljka 7. listopada, kada se obilježava Međunarodni dan djeteta, do nedjelje 13. listopada, održan je Dječji tjedan, tradicionalna godišnja akcija i aktivnost posvećena djeci, a njegov ovogodišnji moto bio je «Slušajte mama i tata, želim sestru il' brata!»

U ovoj su akciji, kao i prethodnih godina, sudjelovali i Hrckovi školarci, pa pročitajmo njihova zapažanja i dojmove.

Učenice IV. h OŠ „Matko Vuković“ u Subotici:

Anđela Kujundžić: Ispričat ću vam najbolji dio u Dječjem tjednu koji mi se svidio. To je bio dan kada je bila sekcija. Na sekciji su bili prvi i četvrti razred. Materijali koje smo koristili bili su: kestenje, kukuruz, orah, žirevi, čačkalice i puno jesenskih plodova. Bili smo podijeljeni u šest skupina. U svakoj je bio po jedan učenik četvrtog razreda. Prvo što smo napravili bila je kućica. Ostali u mojoj skupini su pravili robote. Poslije mi je palo na pamet da isiječem karton u obliku srca,

oko srca stavim ljepilo i kukuruz na njega, a u sredinu sam zalijepila žir. Imala sam inspiraciju i napravila još radova. Otišla sam do moje prijateljice Leone. Ona je uzela košaru i na nju lijepila jesenske plodove, a Donna je uzela veliki karton i lijepo napisala: Živio Dječji tjedan. Na ljepilo je lijepila kukuruz. Odabrala sam ovaj dio, jer mi je bio najzabavniji i jako zanimljiv.

Leona Matković: Ispričat ću vam što smo sve radili u Dječjem tjednu. Jednom smo radili skulpture od jesenskih plodova, jednom smo imali maskenbal i tombolu i jednom smo išli u Gradsku knjižnicu. Super smo se provodili. Naučili smo nove stvari. Kada smo radili skulpture od jesenskih plodova, netko je pravio ježa, netko cvijet, netko kuću, netko čovjeka i mnogo drugih zanimljivih stvari. Na maskenbalu smo plesali i igrali se raznih igara, a čak smo imali i tombolu. Svatko je trebao donijeti neku igračku koja mu više ne treba ili neku slasticu. Kada smo išli u Gradsku knjižnicu, učili smo o knjigama i čitali ih. Sve je to bilo jako zanimljivo i zabavno. Svi smo se dobro pripremili za sve. Sljedeće godine kad bude bio Dječji tjedan, dobit ćemo nove stvari. Sva djeca uživaju u Dječjem tjednu. Dječji tjedan je jedan od mojih omiljenih praznika i uvijek ću mu se radovati.

Učenice III. h razreda OŠ „Sveti Sava“ u Subotici:

Mateja Rudinski: Prošli tjedan je bio poseban – Dječji tjedan. Svaki dan se nešto zanimljivo događalo. Išli smo u kazalište i u ZOO-vrt Palić, imali maskenbal i natječaj u likovnim i literarnim radovima na temu „Moja obitelj“. Predstavu smo gledali u Dječjem kazalištu. Pred kazalište smo autobusom stigli malo ranije. Dan je bio krasan, pa smo vrijeme iskoristili za igru u parku. Ja volim ići u kazalište. Dopada mi se ambijent. Kada se ugase svjetla, samo je pozornica osvijetljena. Glumci nam tada dočaraju neki novi svijet. Ovog smo puta gledali predstavu „Pao s kruške“. Bila je zanimljiva i zabavna. Glavni lik je bio dječak koji je pao s kruške na lijepu livadu. Kada je livadu prekrilo smeće, dječak ga je pokupio. Na kraju predstave je bila fešta. Volim Dječji tjedan jer ima puno zabave, igranja i druženja.

Mateja Evetović: U Dječjem tjednu je bilo puno zanimljivih događa-

TEMA BROJA

nja, ali je meni najbolji bio četvrtak, jer sam osvojila prvo mjesto na literarnom natječaju „Moja obitelj“. Proglašenje nagrađenih učenika je bilo u hodniku male škole. Hodnik je bio prepun djece koja su došla sa svojim učiteljicama na dodjelu diploma. Predivni likovni radovi učenika bili su zakvačeni na velikom panou. Duž cijelog hodnika također su visili crteži obitelji koje se smiješe. Prvo su podijeljene diplome za likovne radove, a zatim za literarne. Stariji frendovi iz dramske sekcije pročitali su radove koji su osvojili prva mjesta. Pročitali su i svoju pjesmu o bratu. Bila sam veoma uzbuđena i sretna. Kada smo dobili diplome, učiteljica nas je slikala. Jedva čekam sljedeći Dječji tjedan da saznam tko će pobijediti na novim natjecajima.

Dječji tjedan u Sonti

Dječji tjedan je u OŠ „Ivan Goran Kovačić“ u Sonti obilježen nizom aktivnosti, od ponedjeljka do petka. Plesalo se na platou ispred mjesnog Doma kulture, ali se na tom prostoru sutradan organizirala i prodaja svega i svačega što su djeca smislila. Pogledali su i jedan dječji film, a za svu djecu prava atrakcija bila je likovna radionica, uz posjet svestrane umjetnice s Hvara, rodom Sonćanke, Ane Tudor. Nadahnuti prisustvom slikarice, učenici su dali sve od sebe kako bi njihovi crteži i slike bili što bolji. Na koncu, Ana Tudor je najuspješnijima podijelila prigodne darove. Tako su nagrađeni: Anamarija Kokman I. a, Minja Čoban I. a, Marija Gerin I. b, Bojan Mihaljev I. b, Valentina Andrašić II. a, Sara Cvetnić II. b, Ivona Išpanov III. a, Darija Miloš III. b, Marija Silađev IV. a, Vedrana Lukić IV. b i Vladan Zlatar IV. b. Dječji tjedan završen je u petak sadnjom drveća generacije od strane učenika I. a i I b. odjela i sportskim natjecanjima učenika drugog, trećeg i četvrtog razreda.

Ivan Andrašić

Dječji tjedan

S nestrpljenjem sam čekala 7. listopada, početak Dječjeg tjedna. Obradovala sam se kad je konačno osvanuo. Na upit „Što je Dječji tjedan?“, osmijeh mi uvijek ozari lice. Taj nam je tjedan pun zabavnih programa, poput izbora najboljeg prijatelja ili nastavnika, elegantnog odijevanja, kviz natjecanja, natjecanja talenata... Ove su nam godine dugoočekivana događanja počela u ponedjeljak 7. i trajala do petka 11. listopada. Tih nam je dana bilo fantastično. Imali smo kviz, izbor za najboljeg prijatelja/prijateljicu i nastavnika/nastavnicu, zamjenu nastavnika, a sad već zamišljam što će biti dogodine. Sada mi je najzabavnije bilo na zamjeni nastavnika. Bio je to tjedan igre, zabave, vježbanja i smijeha, tjedan u kojem smo i svoje prijatelje/prijateljice, a i nastavnike/nastavnice upoznali u nekom novom svjetlu. Pa tko onda ne bi volio Dječji tjedan?

Tara Šegrt, V. b, OŠ „Ivan Goran Kovačić“, Sonta

Učenici OŠ „Matija Gubec“ u Donjem Tavankutu:

Ivan Skenderović, IV. a: Dječji tjedan čeka svako dijete, a ako netko ne čeka taj tjedan, onda on nije pravo dijete. Prava djeca se vole igrati, ali i učiti. Ja sam željno čekao ovaj tjedan, pa sam ga i dočekao. U ponedjeljak smo imali sportski dan. Prvo smo vježbali, a potom se natjecali u svladavanju poligona s preprekama. Na samom kraju je bilo super-finale. U utorak je bio dan igre, plesa i pjevanja, pod nazivom „Ja imam talent“. Meni se, osobno, svidjela mala Dejna, koja je svojoj lutki iskrojila suknju i lijepi ogrtač. U srijedu i četvrtak smo gledali crtiće i kazališnu predstavu „Čipkana priča“, koja je bila vrlo zanimljiva i poučna. Sudjelovali smo u akciji „Djeca djeci“. Volim ovaj tjedan jer se svi lijepo družimo, veselimo i zabavljamo.

Ana Vereb, IV. a: Dječji tjedan u mojoj školi uvijek je veseo i bučan. Kao i svake godine, i ovog listopada je Dječji tjedan stigao u moju školu. Svi smo se obradovali kada je učitelj rekao: „Djeco, danas počinje Dječji tjedan!“ Svaki dan su bile drukčije aktivnosti. Prvi dan, ponedjeljak, bio je sportski dan. Treći i četvrti razredi su se natjecali u raznim sportskim igrama. Sportska dvorana je bila puna navijača koji su burno navijali i uzvikivali – Hajde! Brže! Požuri! Drugi dan, u utorak, bio je dan pjevanja i plesa pod nazivom „Ja imam talent“. Moja prijateljica Sara i ja smo pjevale pjesmu „Himna zadrugara“, a naš prijatelj Zdravko nas je pratio na tamburici. U ostalim danima tjedna smo gledali crtiće, uživali u kazališnoj predstavi „Čipkana priča“ i sudjelovali u akciji „Djeca djeci“. Volim Dječji tjedan jer se svi skupa igramo i družimo.

Ivan Vuković, II. a: Listopad je lijep mjesec. Osim jeseni i suhog lišća, za igru nam je tu i Dječji tjedan. Učiteljice nam svaki dan pripreme neko iznenađenje. Ove smo godine gledali crtiće i sport. U goste nam je došla jedna glumica. Sve likove je sama odglumila, dok mi u odjelu dijelimo uloge. Pričala nam je bajku. Lijepo je glumila. Svi smo se smijali i uživali. Volio bih da je češće Dječji tjedan. Volim Dječji tjedan zato što je zabavan.

Melisa Gadžur, II. a: Ovaj mi je Dječji tjedan lijepo protekao s novim prijateljima. Bilo mi je zabavno. Plesali smo igru Kalo-kalilo. Pokazali smo kako igramo. Svi su pljeskali deset puta. Bili smo sretni i zadovoljni. Pomislili smo da će uvijek biti Dječji tjedan. Bilo mi je prelijepo s prijateljima.

Dječji tjedan u Maloj Bosni

Učenicima nižih razreda ogranka OŠ «Ivan Milutinović» iz Male Bosne prvi dan Dječjeg tjedna bio je rezerviran za posjet Subotici.

«Posjetili smo Gradsku knjižnicu i tamo vidjeli razne zanimljive knjige, a za one koji još nisu znali, objašnjena su pravila posuđivanja knjiga. Na izlasku su nas počastili bombonima, a mi smo nastavili put prema kinu. Ondje smo odgledali crtić 'Hrabri mali toster'. Taj je dan prošao veoma lijepo.» - **Marija Stantić, III. e**

Drugog dana putovali su na Palić.

«Bili smo u ZOO-vrtu i vidjeli puno životinja. Gledali smo kako hrane dresirane tuljane, što je bilo jako zanimljivo. Također, poigrali smo se na dječjem igralištu. Prije polaska kući prošetali smo i do prekrasnog jezera.»

- **Dražen Lešnjaković, III. e**

Trećeg dana učenici su se oprobali kao pjevači karaoka.

«U školi smo imali karaoke i svi su se jako lijepo zabavljali. Pjevali smo pjesme po želji, a onaj tko je imao tremu, mogao je biti publika, te samo bodriti pjevače.» - **Josip Jurić, IV. e**

Četvrtog dana odlučili su pokazati koliko su talentirani.

«Organizirali smo kviz 'Ja imam talent', svi sudionici su bili sjajni. Pjevalo se, plesalo i glumilo, a žiri je na kraju odlučio tko je bio najbolji.» - **Marko Stantić, III. e**

I petog, posljednjeg dana u našem radnom i Dječjem tjednu, učenici su priredili prigodni program za nove prijatelje prvaše u povodu njihova prijama u Dječji savez.

Za kraj, pravljeni su šarene, voćne salate i svi skupa su se njima zasladili.

Učenici IV. c OŠ "Ivan Milutinović" u Subotici:

Lucija Ivković Ivandekić: Prošloga smo tjedna obilježili Dječji tjedan u našoj školi. Počelo je tako što smo u ponedjeljak išli u ZOO-vrt. Gledali smo životinje, a meni su se najviše dopale vidre. Imali smo i slobodno vrijeme na igralištu. U utorak smo išli u kino. Gledali smo poučan i zabavan crtić u kojem su gliste omalovažavali, a one su pokazale da su pametne i spretne. U srijedu smo u školu donijeli društvene igre, te smo se tu natjecali. Najviše nam se svidio pikado, koji je donijela učiteljica. Gurali smo se u redu tko će igrati i biti najbolji. Obećala je da ćemo ovo natjecanje ponoviti. Četvrtak je bio dan za recikliranje, te smo u školi imali natjecanje među odjelima, tko će skupiti više papira i plastike. Pobijedili su hrvatski odjeli. Jeeee!!!! Nažalost, tog je dana padala kiša, pa nismo

mogli ići na rolanje koje je bilo planirano. Dječji je tjedan

završen tako što smo imali priredbu za prijam prvaša u Dječji savez. Na priredbi su sudjelovali i učenici iz mog odjela. Baš mi se svidio ovaj Dječji tjedan, jer je bilo puno različitih i zabavnih aktivnosti.

Marin Jaramazović: U OŠ "Ivan Milutinović" Dječji tjedan je obilježen raznim aktivnostima. U ponedjeljak smo posjetili ZOO-vrt i tamo učili o srnama i jelenima, a nakon toga smo šetali ZOO-vrtom i igrali se na igralištu. U utorak smo u kinu pogledali film "Sunčanica Beri i disko gliste". Srijeda je bila dan za društvene igre u školi. U četvrtak smo imali akciju sakupljanja sekundarnih sirovina, a rolanje nam je otkazano zbog kiše. Dječji tjedan smo završili priredbom za prvaše. Šteta što je Dječji tjedan tako brzo završio, bilo bi lijepo da je potrajao još koji dan.

Dječja drama ima budućnost

Svetozar Miletić, ili Lemeš kako ga još zovu, prije dva tjedna bio je stjecištem glumačkih trupa. Naime, 4. i 5. listopada je u organizaciji Hrvatskog bunjevačkog kulturno-umjetničkog društva «Lemeš» održan III. memorijal Antun Aladžić. Ove su godine posebnu pozornost posvetili djeci i mladeži. Od ukupno pet predstava, čak tri su bile namijenjene djeci i mladeži.

Djeca glumci, djeca gledatelji ili glumci za djecu i mladež... bio je to vikend za pamćenje.

Najprije su nastupili domaćini. HBKUD «Lemeš» ima dugu tradiciju dramskog stvaralaštva. U njihovim se programima uvijek našlo po neko mjesto i za djecu, a od prije nekoliko godina su se osamostalili, te imaju vlastite predstave. Sjećamo ih se od lani kad su pripremili predstavu «Tko je smjestio vuku», a ove su godine za Memorijal odigrali komad «I djevojčice igraju nogomet» koji je napisala Đurđa Lili, a režirao Kristijan Kovač. Veoma poučna predstava koja poručuje kako ne treba slijediti predrasude, te svima treba pružiti iste mogućnosti, pa zašto da ne, i djevojčice mogu igrati nogomet jednako uspješno kao i dječaci.

Članovi «Male scene» Hrvatske čitaonice iz Subotice Lemešanima su se predstavili komedijom «More», čija je praižvedba bila na ovogodišnjem VI. etno kampu koncem kolovoza u Subotici. Po tekstu Marjana Kiša za scenu ih je pripremila Nevena Mlinko. Petnaestero djece izmamilo je osmijehe u publici glumeći na ikavici.

Iznenada Đurica i Perica odlaze na more, u Rovinj, naravno s baćinim novcem. Kad je već otišao novac, treba to iskoristiti, ovo je dobar povod da se nana pohvali rodbini kako konačno netko i iz njihove obitelji ide na more. Za tili čas svi su ovdje ispratiti momke, naravno svatko od njih nosi i darove. E sad koliko su oni praktični i čiji je dar bolji te kako se sve završilo, morat ćete sami pogledati.

Drugog dana je Gradsko kazalište iz Belog Manastira odigralo predstavu za djecu i mladež pod nazivom «Put po svijetu».

Bio je ovo pravi kazališni vikend gdje smo se mogli uvjeriti kako dječja drama na hrvatskom jeziku ima budućnost, jer stižu, sasvim sigurno, neki novi kinci.

B. I.

Proslavili smo 100. rođendan Alekse Kokića

„Kukuriku. Kukuriku.
Ne čuješ li gazda viku?
Ustaj gledaj tužnu sliku.

Kukuriku. Kukuriku.
Pjevac glasno kukuriče
a pernati narod viče.

Kukuriku. Kukuriku...”

Veselo je bilo u ponedjeljak na proslavi 100. rođendana Alekse Kokića u Gradskoj kući.

Veselo i bogato.

Bilo je pjesama, recitacija, a pomalo i glume. Uživali smo u kokama, kravama, ovcama, magarcu i drugim životinjama koje su zapjevale svome gazdi. „Jutro na selu” otpjevali su naši drugari, članovi Dječjeg zbora Hrvatske glazbene udruge „Festival bunjevački pisama”, a pripremila ih je Marina Piuković.

Iako maleni, pjevali smo i s velikima. Skupa s Katedralnim zborom „Albe Vidaković” i zborom „Collegium musicum catholicum”, Kokićeve uglazbljene pjesme pjevali su i članovi dječjeg katedralnog zbora „Zlatni klasovi”. Svi pod ravnanjem Miroslava Stantića.

Ipak, najviše smo čekali rezultate likovnog i literarnog natječaja „Ravnica i klasovi pjevaju”.

Stoti rođendan, sto nagrada. Pošteno i vrijedno. Neki su radovi i pročitani javno. Posebice mi se svidjela ona pripovijetka na bunjevačkoj ikavici. Baš je bila super za slušati.

Kad bolje razmislim, baš je bio lijep rođendan Aleksi Kokiću, svi smo uživali, a imali smo prigodu vidjeti i krasnu izložbu. Uz sve to, naučili smo ponešto o ovom pjesniku i svećeniku koji je nažalost veoma rano umro. Ali ostale su nam njegove pjesme da ih čitamo, recitiramo, pjevamo.

B. I.

Popis 10 najboljih literarnih radova su:

1. Lucija Ivaković Radaković - OŠ „Matko Vuković” Subotica
2. Filip Skenderović - OŠ „Ivan Milutinović” Mala Bosna
3. Regina Dulić - OŠ „Matko Vuković” Subotica
4. Dario Lakatoš - OŠ „Ivan Milutinović” Subotica
5. Katarina Petreš - OŠ „Matija Gubec” Tavankut
6. Jelena Mučalov - OŠ „22. oktobar” Bački Monoštor
7. Mateja Skenderović - Gimnazija „Svetozar Marković” Subotica
8. Larisa Skenderović - Gimnazija „Svetozar Marković” Subotica
9. Gordana Cvijin - Gimnazija „Svetozar Marković” Subotica
10. Nikola Prčić - Gimnazija „Svetozar Marković” Subotica

Popis 10 najboljih likovnih radova:

1. Teodora Dožai - OŠ „Pionir” Stari Žednik
2. Josip Jurić - OŠ „Ivan Milutinović” Mala Bosna
3. Valentina Ostrogonac - OŠ „Moše Pijade” Bereg
4. Maja Benić - OŠ „Moše Pijade” Bereg
5. Maja Imrić - OŠ „Matko Vuković” Subotica
6. Marko Grmić - OŠ „Matija Gubec” Tavankut
7. Miroslav Stantić - OŠ „Ivan Milutinović” Mala Bosna
8. Blaženka Lulić - OŠ „Ivan Milutinović” Mala Bosna
9. Danijela Antunović - OŠ „Matko Vuković” Subotica
10. Martina Buljovčić - OŠ „Matko Vuković” Subotica

DUHOVNI KUTAK

Isus nam daje snagu i sigurnost

ISUS POMAŽE SVOJIM PRIJATELJIMA

Isus je cijelog života pričao o Bogu.

Navečer uđe u lađu i sa svojim apostolima pođe na drugu stranu jezera.

Tada se iznenada podiže strašna oluja.

Veliki su valovi udarali preko rubova lađe.

Lađa se počela puniti vodom.

Isus je spavao.

Apostoli su ga preplašeni probudili riječima: «Isuse, tonemo!»

Isus se probudi i zapovjedi vjetru i moru: «Utiхни! Umukni!»

Odmah se utišao vjetar i lađa je mirno dalje plovila.

Isus im tada reče: «Zašto se plašite? Što ste bojažljivi? Kako ne vjerujete u mene?»

Apostoli su silno prestrašeni govorili jedan drugomu: «Tko je zapravo Isus - kad ga vjetar i more slušaju?»

Prema Evanđelju po Marku 4

ŠTO ČINI ISUS? UČIM POPUT ISUSA:

- Isus pomaže ljudima - voljeti ljude.
- Isus nam daje snagu i sigurnost - pomagati potrebnima.
- On me ljubi - razveseliti tužne.
- Nikad me ne napušta - tješiti žalosne.
- Uvijek me razumije.

Anđela Kujundžić, IV.h, OŠ »Matko Vuković«

Matija Vojnić Tunić, IV.h, OŠ »Matko Vuković«

Učenici II. h OŠ »Matko Vuković«:

UČIM POPUT ISUSA VOLJETI LJUDE

Isus voli ljude. On ih je u raznim bolestima liječio. Isus voli i dobre ljude i zle ljude. On i Njegova Majka Marija nisu nikad sagriješili. Oni nama pomažu da volimo jedni druge, da naučimo lijepo moliti i da ne budemo zli. I ja želim biti dobra i voljeti svoje bližnje, kao Isus.

Lucija Vukov

POMOGAO SAM PRIJATELJU

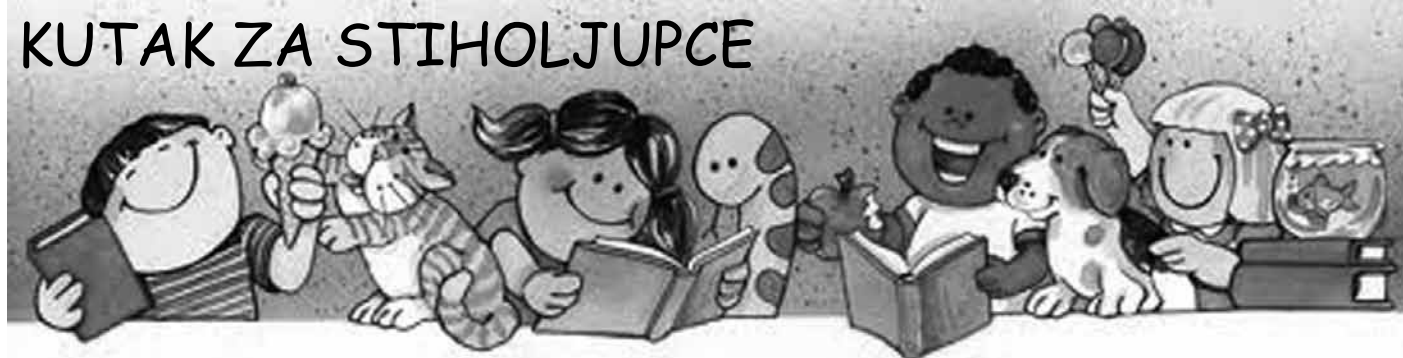
Jednog dana kada sam bio u školi na velikom odmoru, vidio sam kako je moj prijatelj zaboravio užinu. Sjetio sam se kako da mu pomognem. Za užinu sam nosio mafine koje mi je mama spremila. Jedan mafin sam pojeo ja, a drugi sam dao prijatelju. Bio sam jako radostan što sam s njim podijelio užinu, jer nas Isus uči da sve dijelimo i pomažemo prijateljima u nevolji.

Petar Pečerić

ISUS JE MOJ NAJBOLJI PRIJATELJ, ON MI DAJE SNAGU I SIGURNOST.

Priredila: Ana Čavrgov

KUTAK ZA STIHOLJUPCE

Listopad – mjesec knjige

knjiga u Beograd. Zatim, u tijeku su Dani Balinta Vujkova – dani hrvatske knjige i riječi, prošli smo tjedan obilježili i 123. rođendan Gradske knjižnice Subotica, a prije neki dan 100. rođendan

Listopad je mjesec knjige. Tada posredstvom Gradske knjižnice Subotica sudjelujemo i u Nacionalnom kvizu za poticanje čitanja, koji organiziraju Knjižnice grada Zagreba. Tko želi, može sljedeći tjedan ići na Sajan

B. I.

PITAM SE

Pitam se sada:

- Zašto kiša ne ustaje, nego pada?

Pitam dugonoge rode:

- Ima li nešto mokrije od vode?

Pitam starije, pitam mlađe:

- Što je svadljivije od svađe?

Imam pitalicu još veću:

- Zašto se stabla ne prošeću?

Imam pitanje, možda najteže:

- Što nas za kuglu zemaljsku veže?

Sve na kraju ozbiljno pitam:

- Gdje sve te odgovore da pročitam?

Rekli su da zato postoje knjige,
da riješe moje ozbiljne brige.

Rješenja će, znači, doći po redu
čim dobro naučim abecedu.

Vladimir Vidrić

HRVATSKI JA VOLIM

Internet - veliko ili malo početno slovo?

Draga djeco, svi vi sigurno znate što je internet. No, da ponovimo - internet je računalna mreža koja povezuje velik broj korisnika diljem svijeta. Naziv potječe iz engleskoga jezika i u njemu se ova imenica piše velikim početnim slovom (Internet).

Kako se ispravno ova riječ piše na hrvatskom?

U hrvatskom se često piše i velikim i malim početnim slovom - Internet i internet.

Iako je internet jedna i jedinstvena mreža, ipak nije riječ o određenoj tvrtki te taj naziv ne treba pisati velikim slovom. Internet označuje tehnologiju i način komuniciranja i stoga taj naziv treba pisati malim slovom!

Pogrešno je, dakle, pisati **Internet**, a **pravilno** je **internet**.

v. č.

VJEKOSLAVA HULJIĆ

Moja baka ima dečka

KNJIGA BAŠ ZA MENE

«Moja baka ima dečka»

VJEKOSLAVA HULJIĆ

Mnogi Vjekoslavu Huljić poznaju kao autoricu brojnih poznatih hrvatskih zabavnih pjesama. Vjerujem da je svatko od vas barem jednom zapjevao neku od njezinih pjesama, a slušao i više puta. Osim toga, Vjekoslavina zbirka pjesama ušla je i u školsku lektiru. No, ovoga puta govorimo o njenoj, vjerovali ili ne, osmoj knjizi, sa zvučnim naslovom «Moja baka ima dečka». Zamislite da vam se to dogodi! Ali, to nije sve.

Život piše najčudnije romane, pa je tako i u ovome romanu za mlade. Krenulo je sve kako ne treba. Nina dolazi iz prosječne obitelji, koju čine ona, brat, roditelji i baka. U obitelji se život mijenja naglavce kad tata

dobije otkaz. Nažalost, prečesto smo toga svjedoci. Potom se roditelji udaljavaju, a ona gleda kako pronaći tati posao, izvući ga iz depresije i vratiti u mamino srce. Nije to jedina Ninina briga. Nina je zaljubljena u Ljubu i sanja kako ga osvojiti, čudeći se neprestano što čak i baka Dobrila ima dečka, a ona nema. Koji bedak! A k tome su njih dvoje još i idealan par!

Međutim, tada se počinju mijenjati stvari. Tata nalazi novi posao, za koji mama ne zna, što će dovesti do nespo razuma i krivih zaključaka. Ah, kako je to poznato. Naime, ne znajući da joj muž izrađuje nakit i da je Nina jednu ogrlicu prodala svojoj razrednici, Ninina mama krivo zaključi da je razrednica ogrlicu dobila na dar od njenog muža. Povrijeđena, napušta ih i odlazi u Italiju kod svoje sestre. Negdje u isto vrijeme baka Dobrila odlazi sa svojim dečkom na izlet biciklima na Brač, gdje im se gubi svaki trag. Nina je suočena s problemom kako pomiriti mamu i tatu, kako pronaći nestalu baku Dobrilu i kako osvojiti Ljubu. Toliko puno stvari za tako, ipak malu djevojčicu. Njene vršnjakinje se ne bave ovakvim poslovima.

Nina postavlja brojna pitanja na koja nema odgovore. Kad se u maminu životu tata smanjio? Kad mu je mama prestala u tanjur s juhom ulijevati i svoj osmijeh? Puniti tanjur ljubavlju? Što se kasnije dogodilo i kako se sve završilo, ipak ćete morati doznati sami.

Naslov ovog romana za mlade, «Moja baka ima dečka», donekle je duhovit. Međutim, ima tu svega, ima tu besparice, otkaza, nezadovoljstva, raspada obitelji, a spisateljica Vjekoslava Huljić je nekako nastojala pokupiti sve krhotine te obitelji i opet ih spojiti u jednu sretnu obitelj. Svakodnevni lomovi sreće i ljubavi prodiru iz ovog književnog uratka.

Ipak, ne očajavajte zbog toga, nego budite optimisti. Ljubav čini čuda.

B. I.

JOŠ TJEDAN DANA KVIZA

Rok za popunjavanje online upitnika je 25. listopada

Nacionalni kviz za poticanje čitanja «Pročitaj tri dnevnika i pobijedi!», što ga organiziraju Knjižnice grada Zagreba, a u Subotici provodi Gradska knjižnica Subotica, u samom je finišu. Preostalo je još točno tjedan dana do njegova kraja. Stoga vas, dragi čitatelji Hrcka, podsjećamo da online upitnik možete popuniti na www.knjiznica.hr/kviz/ do sljedećeg petka, 25. listopada, sve do ponoći.

Vjerujem da vam je već sve poznato, al' da ponovimo - potrebno je pročitati tri dnevnika: Damira Mađarića «Kako smo od bankrota spasili mamu i tatu», Sanje Polak «Pobuna Pauline P.» i Jeffa Kinneya «Gregov dnevnik - Rodrick rastura».

Nakon toga očekujte izvlačenje nagrada.

B. I.

Lucija Vukov, II. h,
OŠ „Matko Vuković” Subotica

Andrea Dumendžić, VI-1,
OŠ „Aleksa Šantić” Vajska

Ante Vuković, I. a, OŠ „Matija Gubec” D. Tavankut

Marija Šarčević, II. h,
OŠ „Matko Vuković” Subotica

Petar Pečerić, II. h,
OŠ „Matko Vuković” Subotica

Matija Ivković Ivandekić, I. c,
OŠ „Ivan Milutinović” Subotica

Ivona Išpanov, III. a,
OŠ „I. G. Kovačić” Sonta

Mirko Pavić, I., OŠ „Aleksa Šantić“ Vajska

Melisa Gadžur, II. a, OŠ „Matija Gubec“ D. Tavankut

Valentina Ostrogonac, II. a, OŠ „M. Gubec“ D. Tavankut

Ana Rukavina, I. c, OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica

Anamarija Kokman, I. a, OŠ „I. G. Kovačić“ Sonta

David Kuruc, IV. b, OŠ „I. G. Kovačić“ Sonta

Marija Silađev, IV. a, OŠ „I. G. Kovačić“ Sonta

Iva Kujundžić, I. c, OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica

Cure i dečki

«**B**og svima! Navikavam se na školu. Nastavnici mi više nisu tako strašni. Novi predmeti i nisu tako novi. U odjelu vlada neko dobro ozračje - trenutačno. Cure sve nešto uzdišu i šapću o dečkima, a kad ih netko nešto upita, ismiju ga. Pričaju samo o Austinu - kako je on sladak, kako je smiješan, nije kao naši dečki bezobrazan... Jednom sam se pravila da znam o komu je riječ i slušala cijeli odmor kako prepričavaju njegove zgode s Ally. Shvatila sam da je to lik iz TV serije na Disney channelu i da ga one - obožavaju! Počela sam gledati i ja tu seriju i mogu reći - nije tako loše! Dječak lijepo pjeva i simpatičan je. Po mom mišljenju, malo previše čupav i šašav, ali zbilja je lijep. Još važnije, imam temu za priču s curama! Napokon me prihvaćaju! Kupit ću i neke teen novine i zalijepiti njegov poster ako

mi mama dopusti - toliko sam mu zahvalna! Pusa, Austine!

Zapravo, to s dečkima je bezveze. Naši dečki su drugačiji - uvijek će prije nekoga ismijati ili čak udariti, nego reći nešto lijepo. Nije ni čudno što nam se sviđaju dečki s televizije ili iz knjiga (još uvijek više volim ove druge ♥), kad samo tamo možeš nešto lijepo doživjeti! Ipak, ima jedan drugačiji... Ili mi se tek čini? Uvijek je zamišljen, samo sluša svoju glazbu i tek malo digne slušalice da promrmlja «Bog».

Možda mi se malo i sviđa - to

je Sven... Njega cure baš vole, a on ništa, pravi se cool, premda nije loš, vidim mu po očima. Kao da se obraduje kad se sretnemo u parku. Ponekad, kad nitko nije u blizini, sjedne kraj mene na klupu i pita što čitam. Kratko odgovaram, jer u biti i ne znam što bih rekla. Moje su knjige ljubavne, pa me je i stid pričati o tome s njim. Osim toga, odmah se zbunim i onda crvenim. Osjećam kako mi gori lice i tek se onda spletem u priči. Na sreću, netko naiđe, a on ustane i odlazi, kao žuri negdje. Tako se mi srećemo i malo gledamo, ali znam da sam ja njemu klinka. Čak i da poželim imati dečka, to nikako ne bi mogao biti sedmaš Sven...

Ako želite znati o kome ja ponekad sanjam i pod uvjetom da se nećete smijati, otkrit ću vam: to je kaptan Siniša, Zagorkin junak, koji se zaljubljuje u kontesu Neru. Uh, koliko puta sam čitala ta poglavlja kad se oni

sreću! Zato i žurim pročitati i saznati kako će završiti njena priča, pošto mama neće sve da mi ispriča. Zna li vi?

Lijep pozdrav! Voli vas Kristina!»

TREBAM DOKOLJENICE! HITNO!

«**P**osvađao sam se s mamom. Htio sam da mi kupi extra cool model pravih skejterskih dokoljenki. Neće, kaže, kupiti skupe specijalne čarape koje će se brzo poderati pošto ja kad nešto volim odjenuti ne izlazim iz toga dok mi ona ne ukrade i opere! No way! To totalna nije točno! Ja često mijenjam i košulje i dukseve i hlače, samo što su mi one koje volim sve slične, pa mama misli da je to isto. Kazao sam, pošto mi se bliži rođendan, da ne želim za dar ništa osim nekoliko pari takvih dokoljenki. U nevjerici je gledala, kao da ne vjeruje da mi više zbilja ne treba ni «bey», ni «chima», ni slične gluposti za kojima sam do sada slinio. Ipak sam ja sad petaš, mama! Uzdahnula je. Na usnama joj je zaigrao osmijeh, mali, kao da se nečeg sjetila. Ha! Znam da će dokoljenke ipak biti moje. Ništa nije rekla, ali sam ostavio na desktopu sliku najmoćnijih, tek da zna koje su mi ok. Kazao sam Svenu da joj kaže gdje ih je kupio moj prijatelj Hrvoje. Nadam se da će požuriti, jer ako nastavi biti ovako hladno, nitko ih na meni neće vidjeti do proljeća. Što se tiče igračaka, dovoljno ih dobiva Fran, pa kad me uhvati kriza, ja se poigram s njim. Mama sretna, Fran sretan, ja sretan - svi sretni. Jedino Sven nije, jer njemu dopiše skupljanje kocaka. Sven je inače posljednjih tjedana poludio - kao da se zaljubio. Stalno šuti i samo sluša glazbu na svojim slušalicama. Ode van tjerati bicikl i nekad ga baš dugo nema. Mama mu ništa ne zamjera, a meni drami kad zakasnim četvrt ure. Kad se pobunim, samo kaže: «Sven je stariji!» Ma daj, mama! Ipak, nešto prešutim - znam da ću tako lakše dobiti dokoljenice. Znam da je zaljubljen jer mi ne da svoj mobitel za igrice odmah, nego prvo briše neke sms-ice. Hehe - lukav sam ja. Tek da se zna - ja se nikad neću zaljubiti. Imam svoj skejt i to mi je dosta zabave. Dosta priče, ajmo skejtati!

Bog! Tin»

Neočekivani sprovod

Av-av-av! Veselim lavežom najavljuvao je jesensko jutro raspoloženi Rex mašući repom pred kućnim vratima, pogleda uperena u kvaku... Ključ, klik i hopa! Skok na baku Macu, s kojom ga po imenu i ne bi trebalo vezati neko prisno prijateljstvo s takozvanim prirodni neprijateljem. Značkim pokretima, kako to radi svako jutro, ona mu pomiluje dugodlaku mekanu glavu. Zahvalan za trenutke nježnosti, gotovo mudrim, korakom iskusnog čuvara, Rex krene prema svom doručku...

Ovakvo je to trajalo punih trinaest godina! A onda, kao da mu nisu sve kosti bile na broju, Rex je počeo nestajati. Cijeloga dana nije bio u dvorištu, a vraćao se tek navečer i odmah ušao u svoju kućicu, tik uz terasu na koju je padalo noćno svjetlo iz kuhinje u kojoj se obitelj okupljala nakon završenih poslova. Dok je baka izvještavala kako «stari opet luta», osmogodišnja Zrinka uzme u zaštitu svog miljenika i kaže kako je sigurno bio u susjedstvu jer su tamo stigla dva nova psića, jako zaigrana. Njezin je brat Mario sumnjičavo gledao prema tati i pitao zašto je Rexova njuška već nekoliko dana crvena. Crvena? Prljava? Ne, nego crvena!

Svi se uzbune i odu u kućicu pozvati svog «starog», a on samo dublje i dublje ulazi u mračni kut udobnog i toplog doma. Kad su ga htjeli dovući kako bi vidjeli što je s njuškom, začulo se neobično režanje. Pustimo ga, neka se odmori. Vidjet ćemo sutra što mu je - zaključili su složno.

Sutradan ujutro pred kućnim vratima bilo je neobično tiho. Noseći u rukama doručak svom dugogodišnjem ljubimcu, baka je provirila u njegovu kućicu na kojoj je velikim slovima pisalo REX. On je bio njezin prvi i jedini ljubimac i prvi stanovnik ove kućice. O njegovu su domu svi brinuli! Redovito je čišćen, kako od prljavštine tako i od nepoželjnih buha koje vole toplu pseću dlaku. Sada je Rexov dom bio prazan. Uzbunila se baka Maca i javila unuku Mariu da se malo raspita i pregleda obližnje šumarke... Možda je našao neku novu ljubav!? Skitnica jedna!

Mrak se spuštao poput velike mračne kabanice, a Rexa nigdje. Ako bude kasno, ostavit će odškrinutu kapiju, da ne ostane na ulici. Dugo su čekali, osluškivali... Ni traga ni glasa... Kako je samo dugačka ova mrtva, teška noć. I prije prvih sunčevih zraka baka je stajala na terasi okružujući pogledom dvorište koje se graničilo s obližnjim šumarkom, a iza njega virile su novoizgrađene kuće. Iz toga pravca, iznenada, poput munje prsnuo je glas prvog susjeda iz šumarka:

- Evo vam vašeg lopova, zvijeri!

Na još uspavanu travu, pokrivenu rosom, susjed je bacio nešto poput krzna. Beživotno tijelo ležalo je nepomično.

- Rex! Pa to je naš Rex! - Baki Maci glas nije izlazio, samo je vrtjela glavom i tražila pomoć. Dotrčase Zrinka

i Mario, roditelji... Ne, to nije moguće. Što se dogodilo našem dobriću?

- Kako to pazite svog psa? Tri noći zaredom ubija mi piliće i kokoši! Mislio sam da je lisica i pripremio pušku.

Rex je ubijen! Mrtav! Zrinka i Mario uvukoše se u krilo zanijemjele bake. Od jecaja nisu čuli kako tata odlazi po lopatu jer treba pokopati Rexovo tijelo. Baka Maca se prene i kaže:

- Umotajte našeg Rexa, nije beskućnik. Imat će i dalje mjesto u našem dvorištu.

Zrinka je nabrala cvijeća, stavila ga na humku, a Mario je trčao po veliku kantu i prolio vodu po zemlji. Od suza nije vidio iznenađene poglede svoje obitelji, ali je sam sebi govorio:

- Ako je u nesvijesti, voda će ga probuditi. Rexe, hajde, ustani! Probudi se! Danas ćemo se igrati!

Baka Maca je znala da od toga nema pomoći. Njezina Rexa više nema, njegova je kućica pusta, dvorište prazno. Sada zna da je crvena njuška bila krvava od noćnog pohoda i lova bespomoćnih pilića. Je li to došlo od starosti ili je proradio neki instinkt, ne može znati. Ali zna da u ovom dvorištu više neće biti drugog ljubimca. Još jednu ovakvu tugu neće moći podnijeti.

Katarina Čeliković

Otvorenje vrtića «Marija Petković Biser»

U kasne poslijepodnevne sate 24. rujna okupilo se puno ljudi, djece, svećenika, časnih sestara i mnogih uzvanika, na svečanu svetu misu u povodu otvorenja vrtića «Marija Petković - Biser». Djeca su veselom pjesmom u crkvi pozdravila sve i poručila kako «grade prijateljstvo». Tijekom mise svatko je imao priliku razmisliti o mjestu djeteta u društvu današnjice i koliko u njih ulažemo vremena, novca, emocija, pozornosti, bilo u ulogu roditelja, ili ljudi kojima je povjerena skrb o djeci u ustanovama kao što su vrtići, škole i slično. Velečasni župnik Slavko Večerin pozdravio je sve

uzvanike, konzula i goste iz pokrajine, kao i grada. Sestra Silvana je pročitala pismo poglavara iz Zagreba i zahvalila Bogu na 12 godina neumornog rada u vrtiću «Marija Petković - Sunčica», koja je iznjedrila Biser. Misija Marije Petković, koja je jako voljela djecu, nastavlja se. Ujedinjenim snagama djece iz obaju vrtića Marije Petković i tamburaškom pratnjom «starih» vrtićanaca, koji sad već vješto prate svoje male prijatelje, djeca su pozdravila sve nazočne u dvorištu vrtića veselom pjesmom zadrugara «Kad se male ruke slože, sve se može».

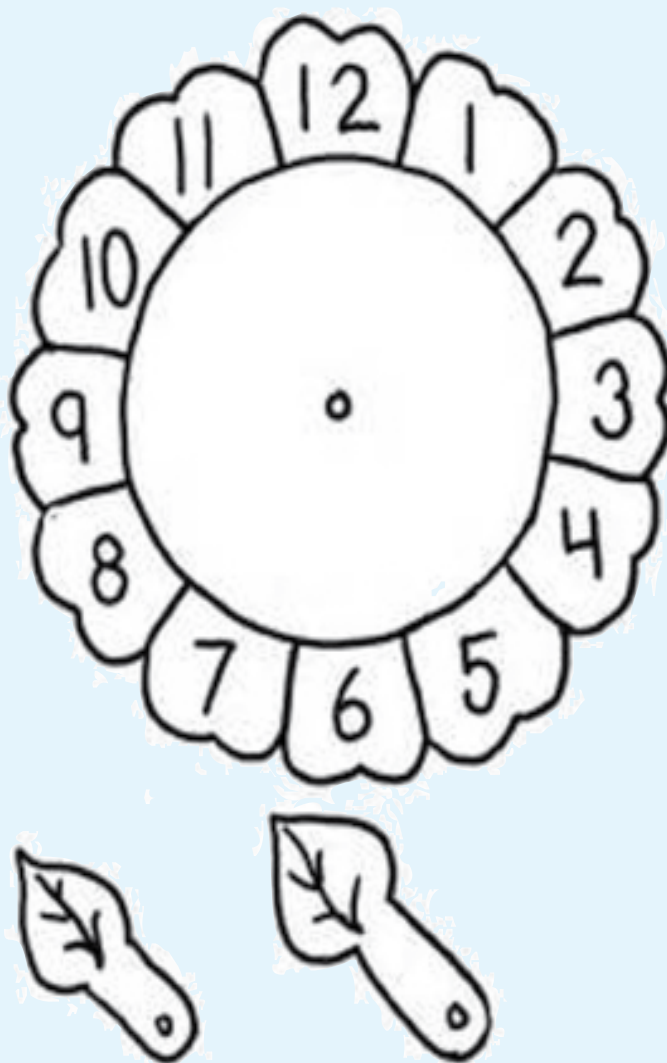
Biskup Ivan Pénzes i zamjenica direktora PU «Naša radost» Snežana Flego presjekli su vrpću. Vrtić je svečano otvoren i blagoslovljen. Uslijedilo je druženje i čašćenje u vjeronaučnoj dvorani župe.

Djeca i odgojiteljima želimo puno veselih dana i uspješnog rada koji će ih dovesti do zrelosti i plodnosti u radu.

Sat

Kako računamo vrijeme? Satima, minutama, sekundama... Mala sprava koja se svakodnevno pomiče je veliki misterij u glavama djece. Što treba gledati, kako računati? Djeca koja nauče brojeve imaju preduvjet da brže shvate kako sat funkcionira. U vrtićima gdje se radi po Montessori programu postoji materijal koji pomaže djeci da nauče ovu vještinu. Mnogi školarci ju još nisu svladali.

Draga djeco, zabavite se izrađujući svoj sat i naučite nešto o tome zašto se sat pomiče u zimsko i ljetno računanje vremena. Djeca iz vrtića «Marija Petković - Biser» su se zabavila izrađujući sat.

SAT

Veliki sat kuca
Tik, tak, tik, tak. (sporo)
A mali sat kuca
Tika, taka, tika, taka.
A najmanji džepni sat
Tika, taka, tika, taka, tika,
taka, tik! (brzo)

Zašto pomičemo sat?

Zašto uopće postoje dani kad spavamo sat više ili manje, a zbog čega često kasnimo na sastanke i u školu?

Ljetno računanje vremena počinje posljednje nedjelje u ožujku, tako da dodajemo jedan sat, tj. kazaljke sata pomičemo jedan sat unaprijed u odnosu na «staro» vrijeme. Tako se vrijeme u dva sata ujutro računa kao tri sata.

Zimsko računanje vremena počinje posljednje nedjelje u listopadu tako da oduzimamo jedan sat, tj. kazaljke sata pomičemo jedan sat unatrag u odnosu na «staro» vrijeme.

Za pomicanje sata unaprijed ili unazad (što radimo dva puta godišnje) zaslužan je novozelandski entomolog George Vernon Hudson.

On je na temelju svojih istraživanja o ljudskim prilagodbama životu u različitim uvjetima, došao do zaključka da je čovjek biće kojem više odgovara život danju nego noću. Glavni razlog koji je Hudsona doveo do tog zaključka je činjenica da u svim kulturama čovjek većinu svojih poslova obavlja danju.

Kad se tome doda i vrlo jasna računica prema kojoj nam obavljanje poslova po danu štedi energiju koju bismo inače trošili na osvjetljavanje i grijanje (noći su ipak hladnije), jasno je zašto želimo više dnevnog svjetla. Tako su, iz praktičnih razloga pomicanja sata, mnoge zemlje uvele taj običaj.

Ipak, ni dan-danas ga ne prihvaćaju sve zemlje. Rusija je pomicanje sata uvela tek nedavno. U povijesti je Rimsko Carstvo također koristilo sličan sustav «produžavanja dana», ali on se sastojao od više manjih pomicanja sata, pa Rimljani nikada nisu prigovarali zbog «ukradenog sata sna». Ljetno računanje vremena provedeno je u Njemačkoj za vrijeme Prvog svjetskog rata, 1916. godine. U Hrvatskoj je prvi put ljetno računanje vremena uvedeno 1983. godine i tako je ostalo do danas.

Priredila: Marina Piuković

MOJA KLUPICA

U jesen sve se zlati i crveni... Priroda je svugdi lipa, ali na salašu – bogata, sočna, raznolika. Plamti bojom i mirisom. U srce mi ušlo jedno drvo višnje na didinom i majkinom salašu još dok smo stanovali kod nji', dok mi troje s baćom i nanom nismo došli u varoš. Pod tom višnjom volila sam sidit i gledit okolo. Bila je tamo nika klupica, ne znam ni otkaleg donita, ni od čega napravita, samo se sićam da sam zdravo volila na njoj sidit i – klapit...

„Kateeee, di si?“, zaorilo je iz kujne. „Tu sam, nane...“, odgovaram jer moram. „Di tu?“, uporna je moja nana da zna di joj čedo. „Tu, na klupici...“, nevoljko odgovaram, jer znam da će me digot slat, al mater moraš slušat. „Opet na klupici...“, čujem joj rondzanje: „Ko kaka majka! Idi skoči u podrum donesi mi masti, triba za fanke...“ Skočila ja, al fala Bogu, ne u podrum, već sa klupice. Već sam prid njom: „Nane, biće fanaka?“ Sad nisam više imala glas dospivenog mačora, već mazne cice koja je namrišila toplo mliko u gazdarčinoj zdilici. „A s čim?“, pitam da ispitam jel vridi pomagat. Ako kaže da će s pekmezom, ondak ću doć i vreatb priliku da licnem koji put novog pekmeza, a ako sa šećerom – dočekaću da bude gotovo. „Ma očeš donet tu mast el neš?“ Svatila sam – biće i s pekmezom i s pra šećerom i tko zna što će moja nana izmisli! Mmm... zdravo volim fanke! Klupica će dočekat...

Što je to bilo tako lipo na toj klupici, ne znam ni sama. Niska, široka, s puno čvorova. U tim čvorovima moje dičje oči su vidile nove svitove! Sidila sam tamo katkad satima. Bila je pod drvetom, fini lad. Moglo se na njoj čak i malo ljuljat, a neki put sam i prilegla na nju i zadržimala. Bila je baš za mene, taku malu divojčicu. Bila je malo podalje od kuće, da me ne čuju kad zapivam el kaku priču izmišljam, al dosta blizo da se ne bojim ako dugo nikog ne čujem. Majka je nije volila. Srdila se što je ne založimo i ako već triba klupica, što ne napravimo kaku redovnu – s naslonom za leđa i ruke, ufarbamo je i ... Čujem kako divani: „Da tamo dite sidi, a ne da visi s daske, još da padne, ne daj Bože nikom...“ Pristala bi o tim divanit tek kad bi vidila moj uplašen pogled i oči pune suza. „Neću, dušo, neću, čedo majkino, kad je ti toliko voliš... Tvoja je klupica...“

Bila je meni ta daska i brod na moru sinjem i kula dvorca u planini. Sve moje sanje je mogla ostvarit ta obična, nikaka daska. Uvijek su svi znali di će me naći. Braća su imala svoje lopte, sestra je imala svoje bebe i njeva ruva, a ja – svoju klupicu. Tamo sam znala satima sigrat se sama sa sobom štogod, čitat knjige i gledit salaš na sve strane. Na takom je mistu bila da se vidio i put i kapija u salaš – nitko nije mogo doć, a da ja ne vidim. Vidila se i kuća, točnije pendžer od kujne, pa sam ja mogla čut nanu kad zove. Ona mene nije mogla vidit, jer sam bila zaklonjena našom višnjom. U proliće sam se sladila mirisom njenog cvita, u rano lito prilipim, krupnim plodovima, a u jesen, njeno crveno lišće mi dušu ispunjalo čudima...

Nisam dugo imala tu klupicu. Moji su kazali da to ni nije bila prava klupica, a ja se sićam da je bila dobra, brez trnova, cila! Jedne kasne jeseni sam se razbolila i dugo nisam išla na salaš, a na proliće, kad sam došla, nije je više bilo! Jednostavno je nestala. Jel je kogod odno, ukro? Jel su je, dok su dida i majka bili u varoši u zimu, kogod od komšija založili jer im se učinila samo za to vridna? Jel sam ja samo zamišljala da je to klupa, a to bila daska, pa je niki majstori odneli? Kupili mi posli toga moji jednu „klupicu“ i metili je tamo di sam kazala da je bila moja klupica. Al, nije joj bila ni nalik! Sila sam na nju par puta da i ne uvridim, a posli – jedva sam čekala da je sklonim digod od moje višnje... Prenijela sam je pod jedan pendžer i kazla – nek stoji tu da majki bude lakše dok čeka koga, da mož sidit i sunčat se. Tada sam shvatila: neka nema klupice, nek su mi uzeli i odneli moje milo misto, neka je počela trunit, nek su je i založili, ali moje sićanje na ditinstvo na salašu nikad neće nestati...

Vesna Huska

MMMM!!!! Danas kuhamo: MUSAKU

OPIS: Musaka je jelo od patlidžana i/ili krumpira popularno u balkanskoj i mediteranskoj kuhinji, s puno mjesnih i regionalnih varijanti. Ovo jelo i recept pronalazimo u svim zemljama koje su bile dio Otomanskog Carstva. U Grčkoj, jelo je slojevito i jede se vruće. U Turskoj, jelo je prženo i zapečeno, a služi se toplo ili prohladeno.

VRSTE MUSAKA: U Turskoj, ona sliči složencu, u Grčkoj su obvezna tri sloja, na Bliskom Istoku sliči kuhanoj salati, a u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Srbiji, Bugarskoj, Rumunjskoj i Makedoniji pravi se u tri sloja, ali s krumpirom (umjesto patlidžana) i mesom.

NAŠA MUSAKA: Osim krumpira umjesto patlidžana, u našoj musaki novost jest da sos kojim se prelijeva nije „bešamel sos“ ili bijeli grčki sos, već smjesa od jaja i mlijeka, jogurta ili vrhnja. Ponegdje u mljeveno meso dodaju alevu papriku - žlicu slatke, pola žlice ljute.

VARIJACIJE NA TEMU... Na istočnom Mediteranu musaka je kuhano jelo, pretežito od rajčice i patlidžana, slično talijanskom jelu „caponata“, a poslužuje se uglavnom kao meze. U Lebanonu, musaka se pravi od patlidžana, rajčice i slanutka („pilećeg graška“) i jede se vruća.

NAJPOZNATIJA MUSAKA U SVIJETU: U Grčkoj je musaka nacionalni specijalitet. Spravlja se s patlidžanom (umjesto krumpira) i sastoji se od slojeva rezanog patlidžana, luka i mljevene janjetine, prelivene „bešamel“ sosom.

IME: Naša riječ **MUSAKA** (slično na engleskom: moussaka) dolazi iz suvremenog grčkog mousakás (μουσακάς), što je u grčki jezik došlo od turske riječi musakka, što je nastalo od arapske riječi musaqah (مُسَاقَه). Preko arapskog korijenja doslovce znači »ohlađen«.

SLIČNA JELA: Jelo popularno u Turskoj Karniyarik često uspoređuju s musakom, ali se jede hladno, a Tepsi Baytinijan je musaki veoma slično jelo, omiljeno u Iraku.

SASTOJCI: 1 kg krumpira, 250 g mljevenog junećeg mesa, 1 glavica luka, biber, ulje, malo margarina, vegeta, 2 jaja i 1-1,5 dl mlijeka.

PRIPREMA:

1. Krumpir skuhamo u posoljenoj vodi (da bude skoro kuhan), prohladimo ga, pa izrežimo na kolutove. Može se kuhati u ljusci, a može i oguljen, ali se kuha „ucijelo“.
2. Luk nasjeckamo i popržimo na malo ulja ili dinstamo s malo vode. Dodamo meso i još malo dinstamo. Začinimo paprom i vegetom.

3. Jaja umutimo vilicom i dodamo im mlijeko.

4. U pleh podmazan margarinom složimo red krumpira rezanog na kolutove, zatim meso i ponovno red krumpira.

5. Prelijemo jelo smjesom od jaja i gore rasporedimo kockice margarina ili maslaca.

6. Pecimo 20 minuta na jakoj vatri - oko 200 stupnjeva, a onda na 220 stupnjeva još 5 minuta da fino porumini odozgo. Ostavimo 10-15 minuta da se „slegne“ i poslužimo ju ukućanima!

POSNO: U dane posta možete jesti musaku bez mesa, kada umjesto mesa dodate neko drugo zanimljivo i ukusno povrće, primjerice - gljive ili rižu, pržene s lukom.

URIJEDI ISPROBATI: Zanimljiva je musaka u koju staviš i sloj tvrdo kuhanih jaja izrezanih na kolutove - osobito zanimljivo za one kojima u krvi nedostaje željeza, a ne vole pečena jaja.

SAVJET: Uz musaku uvijek dobro „ide“ zelena salata ili rajčica.

SAVJET+: Musaku pecimo u staklenoj zdjeli za pečenje, jer se kroz nju vidi kako ravnomjerno svuda prelijeće jelo pri kraju pečenja.

PICE: Odraslima poslužimo po čašu crnog vina, a vi pijte kiselo mlijeko ili jogurt - za osobit doživljaj i zdravlje!

DESERT: Musaka je vrlo ukusno, hranljivo i sito jelo koje ne traži desert, ali ako bez slatkog ne možete, predložimo neki od laganih kompota, prijerice - sa šlagom. ●Dobar tek!

Vesna Huska

Tiha i smjerna umjetnička duša

«Hrcko» se čita i u Subotici, Đurđinu, Somboru, Bačkom Monoštoru... Rado ga dobivaju i prelistavaju sva djeca, stoga se trudimo pisati o svima njima. Ovoga je puta «Hrcko» «otputovao» do Lemeša – Svetozara Miletića, kako bi razgovarao s Elizabetom Ileš. Mirna, tiha, ali iznimno draga, samo se smješkala, ali smo ipak doznali nešto.

Elizabeta Ileš pohađa IV. razred u Osnovnoj školi «Bratstvo i jedinstvo» u Svetozaru Miletiću. Ona je druga od ukupno triju kćeri Ane i Ivice, a svi oni žive skupa i s bakom i djedom. Puna kuća nije problem za našu Elizabetu, voli svoj život i uživa u njemu. Odlična je učenica. Od predmeta omiljeni su joj – likovno, jer voli crtati, i matematika, jer je na tom satu uvijek interesantno i treba računati, što joj se veoma sviđa. Voli jesti voće i povrće, jer smatra da je zdravo. Omiljene su joj jabuke i kruške, te paprike i rajčice. Kod kuće sudjeluje u kućanskim poslovima, pomaže mami i rado pravi kolače.

Doznala sam kako je Elizabeta prava umjetnička duša. Već dvije godine je aktivna u dramskoj skupini pri HBKUD-u «Lemeš», gdje s radošću glumi. Imala sam prigodu gledati je u njihovoj novoj predstavi «I djevojčice igraju nogomet». Prije toga Elizabeta je nekoliko godina išla na folklor. Odala nam je kako se voli oblačiti

Aktivna je i u crkvi gdje rado čita pod misom. Voli glazbu svih žanrova, a posebice je radosna kad može gledati crtiće, jer u tome veoma uživa.

Na pitanje što bi voljela biti kad poraste, bez razmišljanja je rekla kako želi biti odgojiteljica, želi raditi s djecom i voljela bi ih učiti raznim stvarima i vještinama.

Pitali smo i njenu sestru Antoniju, te druge žitelje Lemeša koje smo tamo sreli, što nam mogu reći o Elizabeti. Svi su gotovo identično govorili. Ona je tiha, mirna, ali vrijedna djevojčica, rado svima pomaže, ali o tome nikada ne govori. Skromna je i zadovoljna osoba i svi se vole družiti s njom. Iako je dosta ćutljiva i povučena, zna se opustiti i uživati u društvu prijatelja.

Na koncu priče želim dodati kako sam Elizabetu prvi put upoznala prije par godina u Subotici, jer je nekoliko puta sudjelovala na Pokrajinskoj smotri recitatora. Iako je nenametljiva, primijetila sam je i radujem se što mi se ponovno ukazala prilika s njom razgovarati. Ovaj privilegij

svakodnevno imaju njeni ukućani i prijatelji, a sada ste i vi, dragi moji čitatelji «Hrcka», bogatiji za još jedno poznanstvo.

B. I.

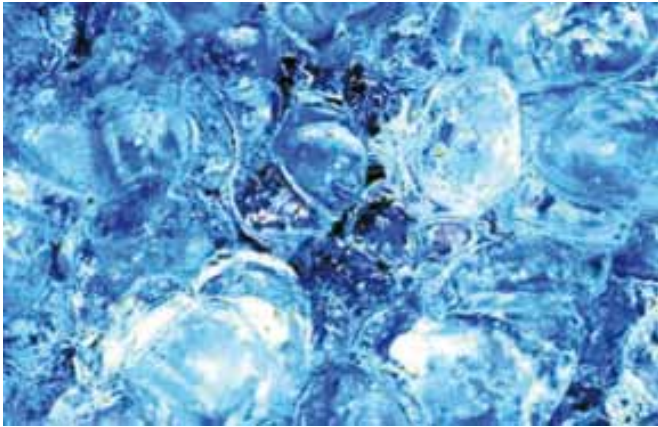
u nošnju, omiljen joj je bunjevački šling. Stoga ne prođe Dužijanac, a da se ona ne obuče u tradicijsku odjeću.

Pokraj svih ovih obveza, Elizabeta uvijek ima vremena za prijatelje. S Tanjom, Katarinom, Mariom i Adrijanom voli se igrati vije, «između dvije vatre» i nogometa.

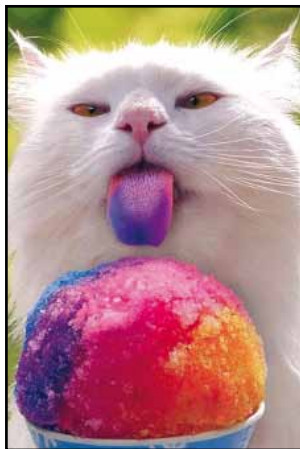

INTERESANTNO JE ZNATI

- Topla voda se smrzava brže od hladne vode.
- Ljudsko srce stvara toliko tlak u tijelu dok pumpa, da može izbaciti mlaz krvi preko 9 metara.

- Sunce je 330.330 puta veće od Zemlje.
- Jedina kost kod čovjeka koja nije povezana s drugom kosti nalazi se u grlu.
- Donja vilica je najtvrdija kost u čovječjem tijelu.
- Žohar može živjeti do 9 dana bez glave prije nego što umre od gladi.
- Vatikan je najmanja država na svijetu s površinom od 0,44 četvornih kilometara.

- Pustinja Sahara se širi 1 kilometar mjesečno.
- Eskimi imaju preko 15 riječi za našu riječ "snijeg".
- Mačke ne osjećaju sladak okus.

KINOMANIA

Zrakoplovi

Animirana priča o Dustyju, zrakoplovu za zaprašivanje koji sanja nastupiti u slavenj zračnoj utrci, no ima jedan problem - boji se visina! Zbog svega toga će pomoć potražiti od sezonskog avijatičara koji će pomoći Dustyju da se kvalificira na zahtjevno prvenstvo. Dustyjeva hrabrost bit će stavljena pred vrhunsko iskušenje dok se priprema za osvajanje visina o kojima je prije samo sanjao...

TURBO

Turbo je obični puž koji se usuđuje sanjati velike i brze snove. Nakon neobične nesreće, on čudom dobiva moć superbrzine. Puž Turbo zatim svoja sanjarenja ubacuje u petu brzinu i upušta se u izuzetan pothvat kako bi postigao naizgled nemoguće: pobjedu nad čuvenim vozačem Gasom Daskićem. Uz pomoć svoje vješte ekipe puževa, ovaj junak bez mnogo šansi stavit će svoje srce i kućicu na crtu kako bi dokazao da nijedan san nije prevelik, a nijedan sanjar premali.

Divna stvorenja

Fantastična romantična drama o mladiću koji upoznaje neobičnu djevojku koja pripada obitelji moćnih čarobnjaka. Sedamnaestogodišnji Ethan mjesecima sanja isti san. Tajanstvena djevojka čeka ga na bojištu u jeku Građanskog rata. On silno želi ostati s njom, ali prijeti mu opasnost - svaki put ga udari munja zvukom koji nalikuje na pucanj. Ethan umire prije no što stigne do djevojke...

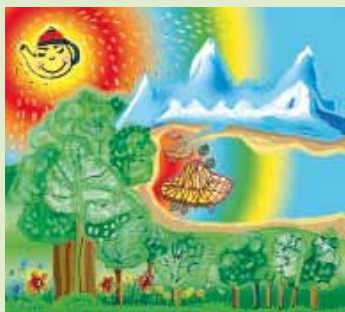

2. Pronađi dvanaest razlika između dviju slika:

1. Promatrajući gornju sliku, na donjoj docrtaj i oboji ono što nedostaje:

3. U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: Vitez, Tri, Bajka, Kazalo, Brojevi, Klaun, Basna, Cm, Krajolik, Lektira, Spojnica, Patuljak, Rima, Čestitka, Gradivo, Kuna, Oz, Govor. Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

K	C	A	K	T	I	T	S	E	Č
R	A	V	K	A	LJ	U	T	A	P
K	E	Z	A	M	I	R	L	O	Z
I	V	A	A	N	K	E	A	P	A
L	I	N	C	L	K	I	I	O	C
O	T	U	M	T	O	V	G	V	I
J	E	K	I	A	E	O	K	I	N
A	Z	R	K	J	V	T	L	D	J
R	A	J	O	O	C	R	A	A	O
K	A	R	R	A		I	U	R	P
B	B	A	N	S	A	B	N	G	S

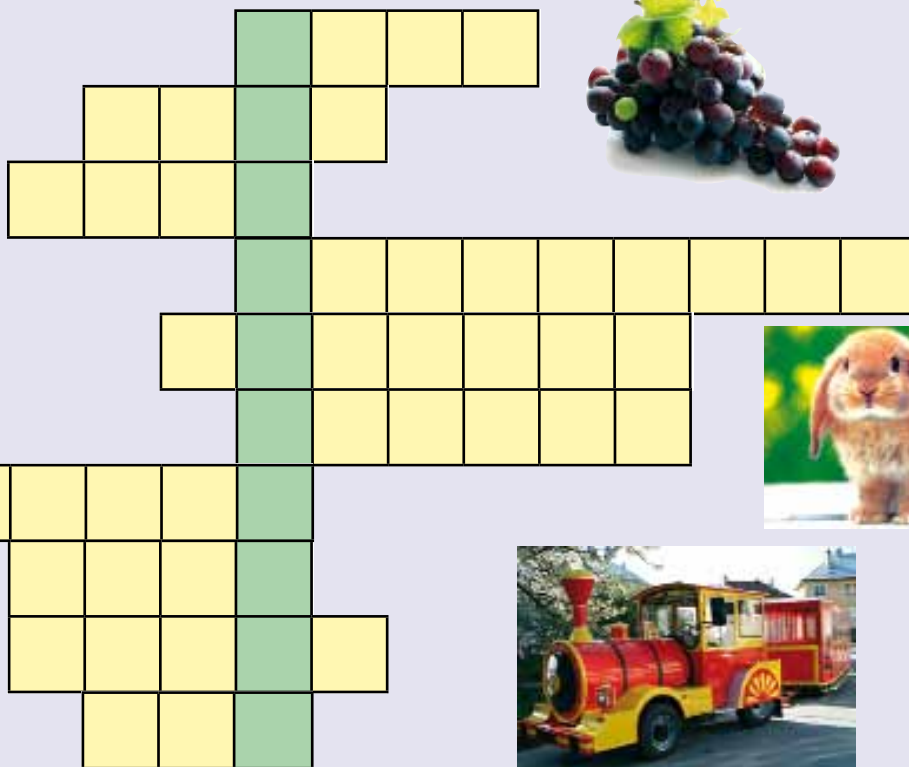

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

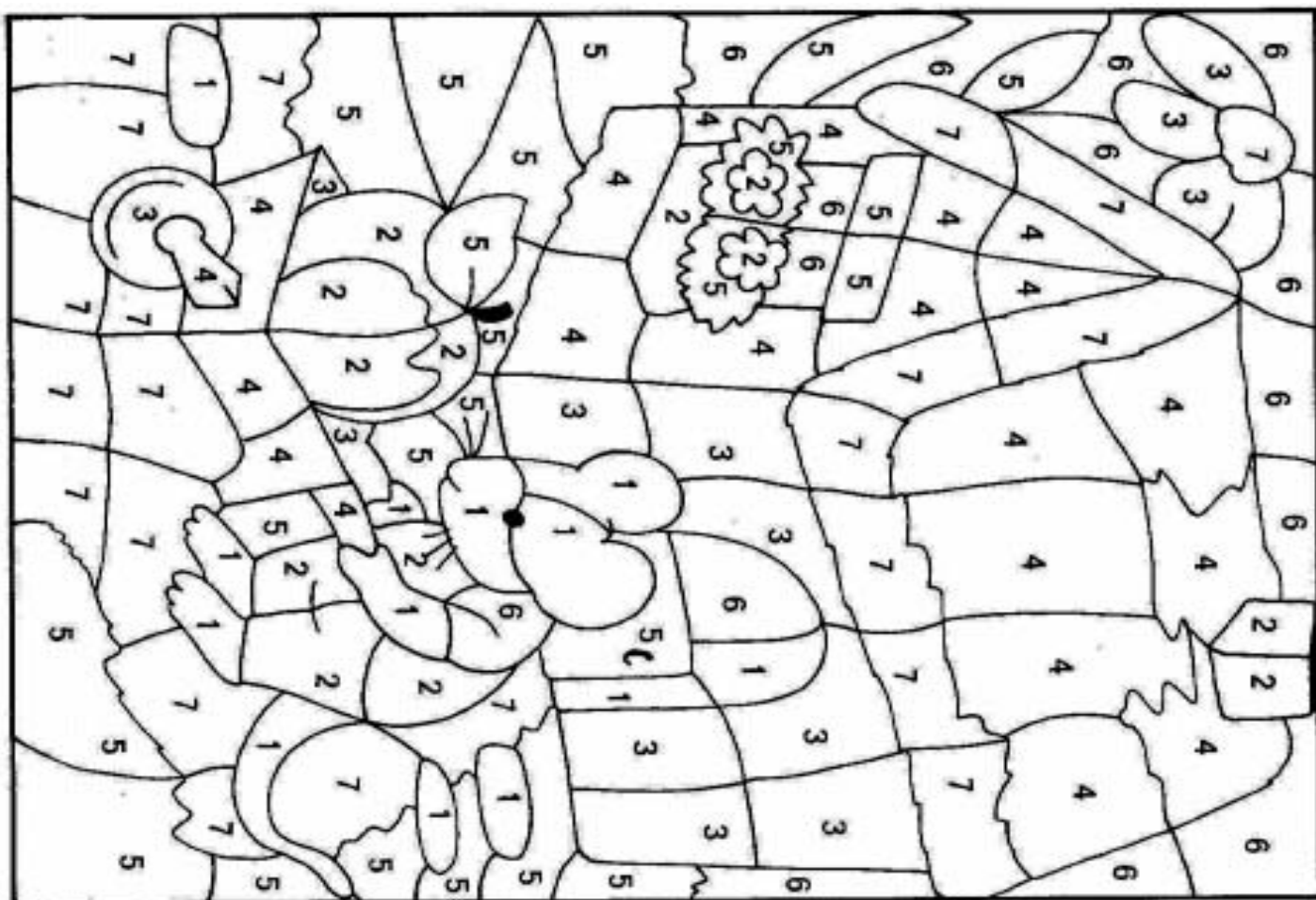
4. Riješi križaljku i u označenim poljima dobit ćeš konačno rješenje. Riječ je o osobi čije je zanimanje gašenje požara.
 1. Plodovi koje čovjek upotrebljava u prehrani. Uzgajaju se u voćnjacima. 2. Prometno sredstvo za prijevoz ljudi i tereta. Kreće se po tračnicama. 3. Drugi naziv za oruđe napravljeno za obavljanje kakvoga posla. 4. Dio sustava centralnog grijanja. Napravljen je od cijevi. 5. U njima žive pčele. 6. Voće, plod vinove loze. 7. Dvije usporedne željezne tračnice po kojima voze vlakovi i tramvaji. 8. Skladne kretnje tijelom kojima se prati glazba. 9. Stanovnik sela. Najčešće se bavi poljodjelstvom. 10. Dugouha četveronožna životinja s krznom i kratkim repom.

5. Oboji sliku prema brojevima koji su dani:

1. Siva 2. Crvena 3. Narančasta 4. Žuta 5. Zelena 6. Plava 7. Smeđa

Z. Sič

NAČINIMO ... Zastavice za tulum

Za dobar tulum trebaš zastavice! Ako je rođendansko slavlje, natpis može biti čestitka, ime ili broj godina slavljenika. Ako je zabava tvog odjela, može biti ime odjela. U svakom slučaju budi originalan/na, fin/a i - sačuvaj zastavice za neki sljedeći tulum, posudi ih ili pokloni!

Let's have fun!

Potrebno ti je: ☒ A4 papir u boji (dvije ili tri vrste) ☒ ukrasna vrpca ☒ komadi papirne ili tekstilne ukrasne vrpce (za mašnice) ☒ ljepilo, škare, olovka, ljepljiva traka ☒ dobra ideja!

1. Pripremi sve potrebno, uključi si omiljenu glazbu i izaberi tekst koji želiš napraviti, veličinu, oblik i boje zastavica, kao i oblik i vrstu slova. Nacrtaj oblik na A4 papire u boji i izreži ih, a zatim i papire na koje će doći slova tvoje poruke.

2. Zalijepi samu zastavicu, (bijelu) podlogu za slovo i samo slovo.

3. U gornjim kutovima zastavice napravi prorez širine vrpce koju želiš koristiti.

4. Provuci vrpca kroz proreze. Ako želiš, učvrsti od natrag ljepljivom trakom.

5. Izreži kraće trake, provuci ih s prednje strane zastavica i veži u mašnu.

6. Krajeve ukrasne trake za zid zalijepi, pričvrsti čavličima ili veži za cijev ili držač zavjese i - najupečatljiviji ures tulum je završen!

VARIJANTA: Ovako može izgledati tvoj natpis ako više voliš oblik kruga!

IDEJA +: Ako si vičan/vična šivanju ili imaš vještu mamu, tetu, baku, možeš napraviti i zastavice od tekstila, koje će sigurno duže potrajati, a mogu se prati i popraviti ako je potrebno!

PRIMJERI: WE ARE THE BEST! JEDNOSTAVNO NAJBOLJI! SMILE!!! totalno drukčiji od drugih best friends 4ever

Zabavi se kreativno!

Vesna Huska

